

(0138)



LA CAMPANA DE GRACIA

DONARÁ AL MENOS UNA BATALLADA CADA SENMANA

CADA NÚMERO 5 CÉNTIMS PER TOT ESPANYA

NÚMEROS ATRASSATS: DOBLE PREU

PREUS DE SUSCRIPCIÓ:

Fora de Barcelona cada trimestre ESPANYA, pessetas 1'50.—EXTRANGER, 2'50.

ANTONI LÓPEZ, EDITOR
(Antiga casa I. López Bernat)ADMINISTRACIÓ Y REDACCIÓ: LIBRERÍA ESPANYOLA, RAMBLA DEL MITJ. NÚM. 20, BOTIGA
BARCELONA

PIF-PAF

ANIVERSARI

D IJOUS va fer trenta-sis anys de la proclamació de la República espanyola.

¿Qué hem de dir avui que sobre aquella fetxa no haguém ja dit?

Si á alguna cosa ens convida el recort del 1873 es á la meditació y al estudi.

Res queda ja d' aquell fet inevitable y casual, erroniament mirat per alguns com un aconteixement extraordinari. Fins els quatre presidents que en deu mesos ocuparen el poder suprèm han desaparegut, si no de la nostra memòria, del món dels vint. República sense republicans, la seva labor no ha deixat el menor rastre.

À què, donchs, parlar del 11 de Febrer, flor morta sense granar, página que potser els nostres néts passaran de llarg al regirar els fulls de la Història?

Més qu' en celebrar aniversaris de Republicanes per accidències nascudes, preferim emplear el temps en fer verdaders republicans, democràtiques de cor, ciutadans dignes de viure en el present sige.

Que, pesí á lo que per aquí's ve dihen, escassejan, amichs, escassejan.



A QUEST cop, ab satisfacció hem de consignarlo, els astrònoms polítics l'han errada de mitj á mitj.

La negra nuvolada que per la part del Rhin amenaçava resoldre's en tempesta violenta, s'ha suauament desvanescut entre ls plechs d'un document diplomàtic.

Torna á brillar el sol en el cel d' Europa. França y Alemanya s'han entès, y la qüestió del Marroc, tan plena de punxas com las figues de moro del revolt imperi, no tornarà ja á suscitar conflictes entre ls néts de 'n Voltaire y 'n filha de 'n Schopenhauer. ¿Durarà gayre aquest acord, tan grat als amichs de la pau del món com molest pels fabricants d' armes y planxes de blindatje?

Diguem allò que algunes voltes soLEN dir els presidents:

—El perill s'ha conjurat. Pel próxim, s'avisará á domicili.

També anaven equivocats els que creyan, potser porque ho desitjaven, que al parlar en el Congrés en Cambó y en Carner, se posarían inevitablement de relleu les diferències que separan als de la dreta dels de la esquerra y la Solidaritat quedaría *ipso facto* morta y enterrada pels sigles dels sigles.

Ha enraonat en Cambó, ha parlat en Carner, tots dos, per cent, ab molta eloqüència, y no ha succehit res de lo que 'ls pronòstics anuncian.

Y així precisament havia de ocorre. ¿Quan se convencerán els enemichs, si no de Catalunya, de les seves aspiracions, de que la Solidaritat es precisament això, es dir, qu'en Carner veji d' una manera les coses y en Cambó las veji d' un' altra, sense que tal discrepancia 'ls privi de treballar junts pel bé de la nostra estimada terra?

S' ha consumat la ilegalitat ab tan calor defensada pels senyors monàrquics. Don Félix Azzati ja es diputat.

Ni 'l ser extranger, ni 'l no haver entrar en quinta, ni cap dels antecedents que á un català li haurfan indubtablement tancat les portes del Congrés, ha

TEATRO PARLAMENTARI
Últim estreno de la temporada


«El llo de las mancomunitades

6
Todos somos uno.»

sigut prou pera fer entrar en rahó als legisladors de la majoria.

En quin idioma deurá explicarse ara el senyor Azzati quan se li ocurrerà dir alguna cosa en el Parlau de les lleys, de las lleys ab tanta frescura avuy trepitjadas?

Lo millor seria que ho fes en italià.

Y si pogués ser, cantant.

Perque, com deya el poeta,

cantando y en italiano,
gana mucho la moral.

PIF-PAF

Sabadellencs: Vagin avui pera vosaltres unes paraules nostres.

Demà heu de votar un diputat a Corts. Aquesta elecció ha donat motiu a incidents deplorables en la designació de candidat. Però us trobeu entre un candidat solidari i un candidat antisolidari, entre un autonomista català i un lerrouxista. Heu d'escullir. Vacilareu?

Ciutadans de Sabadell que estimeu la llibertat i la dignitat de la patria catalana: Oblideu rrencunies i alceu els ulls enllaire. Voteu per la Solidaritat, voteu per Catalunya.

A vosaltres us toca redimir a Barcelona de la vergonya del dia 13 de desembre prop-passat.

Barcelona confia am vosaltres, dignes ciutadans de Sabadell.

A la Lliga Regionalista

RECEPCIÓ DE DON SEGIMÓN MORET

(Anticipació)

Som el dia 2 de Mars de 1919. La Lliga Regionalista inaugurarà shir, diumenge de Carnestoltes, el suuntuós palau que s'ha fet edificar de planta, al carrer de la Reina Regent. El *Noticiero Universal*, que, segurament seva conducta d' «abnegació patriòtica», s'ha fet dels quars manen, ressenya la festa á l'edició catalana, que publica de bon dematí pera guanyar els correus. Segurament els agradarà als nostres estimats lectors entererar de tan important aconteixement, y pera servirlos no 'ns cal més que retallar del *Novayer Mondial*, aquest document històric. Heuselaquí:

Vetlla inoblidable la d'ahir, consagració d' una lluita de vint anys pera l'enlairament de nostra Catalunya, incorporada per sempre al Estat espanyol. Fou Espanya qui triomfà anit ab Catalunya: l'Espanya que torna á sas grandesas sense trastorns ni bullangas, la Catalunya, filla amorosa que ha oblidat com un mal ensomni las propagandas perilloses y las protestas estèrils. Quin' alegría 'ns ves-

Crónica negra



VICENÇ PITART

Ex-criat del Convent de Sant Joan de Deu, mort l' altre dia à tiros pel somatent de Las Corts y que després ha resultat ser un monedero fals.

sava del cor, al veure juntas totes les forces vivas del país ab les representacions del Estat y de les corporacions oficials! El magnífich casal de la Lliga, resplandíà de lluminàries. La fàtzada de pedra y mahò, ahont el Sr. Puig y Cadafalch hi hás escampat la riquesa de l' ornamentació policroma, lluhia com un estotx colossal de gemas preuhadíssimas, y á dalt de tot, sorgia el reflector vermell y or, de la miranda llençant la bona nova á la ciutat, al plà, á tot Catalunya. A las nou ja no's podia passar pels salóns esplèndents, atapahits de gentada. Quasi tothom vestia d' etiqueta, y molts ostentavan venebras y placas. Allí la banca, allí la ciencia, allí les lettres y la propietat se barrejavau ab l' exèrcit, l' Iglesia y la Magistratura, com un balneari ferm de la pau y la tranquilitat del país. Las conversas animadas alabavan las magnificències del hostatge y condempnau als eterns descontents que perverteixen les causes més santas pera mantenir el desordre y els odis de las classes socials, enlluernant al poble ab falsas promeses de redempcions absurdas.

El venerable president del Senat, que havia de presidir la festa, arribà puntualment á dos quarts de deu. Al peu de l' escala fou rebut per la Junta de la Lliga, pel arcalde Sr. Cambó, pel governador civil Sr. Burell, y per la majoria de regidors regionalistes. El portal d' estil romànic-bizantí, com l' escala y el saló principal, produíua magnífich efecte de riquesa, armonisant els tons valents de l' arquitectura ab els uniformes de gala dels guardias civils y dels urbans. La vigilancia era severa, á causa de las actuals circumstancies, formant cordó la Guardia Civil á peu per las aceras fins á cada cantonada, ahont hi havia retens de guardias á caball.

Grans picaments de mans acompañau al hoste ilustre, al patriota fervent, mentres pujava l' escala, y retrunyiren com una tronada quan entrà al saló d' actes y s' assegué á la presidència. Portava el senyor Moret penjada al coll la medalla d' or de fill adoptiu de Barcelona, que per aclamació li otorgà l' Ajuntament. A la seva dreta s' assegué l' Sr. Cambó, que lluhia la gran creu blanca del Mèrit Militar, y á l' esquerra el cardenal Torres y Bages; seguit á cada banda las altres autoritats: el capitán general, el bisbe auxiliar, el rector de la parroquia de Sant Francesc, l' eloquènt pare Kirvis, y els presidents de las principals associacions barceloninas.

La premsa hi havia enviat redactors dels periódics que significau veritablement interessos ciutadans, desde *La Vanguardia*, que figura á l' extrema esquerra del actual moviment regionalista, fins á *La Tradición*, portaveu de la dreta. De casa nostra, á més del nostre respectable director Sr. Peris Mencheta, hi va anar en ple la redacció de l' edició catalana del *Novayre Mondial*: el redactor quefe senyor Folch y Torres (M.), els Srs. Folch y Durán (A. y J.), Folch y Trinxeria (E. y F.) y Folch y Brunet (A. B. y C.).

Pararen mágicamente las conversas y un silenci d' expectació regnà á la vasta sala, amarada en dolsa claretat blava pels centenars de flors de lis lluminosas que corren per las arestas del enteixinat. S' alsà el Sr. Cambó y un aixordador terratrémol d' aplaudiments saludà al leader incansable del regionalisme positiu.

Impossible ens es l' extracte del discurs ab que l' orador insigne donà la benvinguda al ilustre presidente del Senat; tan substancials es tot ell, rublert de ideas y de sana doctrina. A la tarde el donarem, pres taquigràficament. En nom de Catalunya, de la Catalunya treballadora y pròspera, que s' ha posat com puntal de la patria espanyola ajudant á fonamentar un pervindre gloriós, saludà al gran patriota que s' identificà ab els nostres sentiments de concordia, com en altres temps—que no hem de condemnar, pero qu' hem d' oblidar—un altre gran patriota s' posà de la banda dels catalans. Rememrà la transformació fonda de la política espanyola d' ensà que l' antic partit liberal, renovat pel co-neixement més exacte de las realitats, pujà al go-

bern del Estat espanyol, per primera vegada aliat ab els catalans que volen viure á la moderna, enemics declarats dels pertorbadors del ordre públic; dels que pensavan horroritzats en la revolució destructora de tota prosperitat.

Rebutjà el Sr. Cambó las baixas calumnias dels eterns descontents, dels xorxs declamadors que voldrían impossibilitar tota obra de positiva millora, y que titllan de «possibilistes» als que aprofita pera aquestas obres las concesions del govern y de las institucions estableties á Espanya.

Un' ovació calorósissima acullí las paraules del orador, quan assumí altament «ab molta honra», aquest paper de «possibilista» en bé de la causa de Catalunya. Gracias al possibilisme, explicà el senyor Cambó com s' han tirat endavant las reformas de la ciutat, y còm las Delegacions Provincials (fundadas per la ley de mancomunitat) han pogut funcionar y planejar el sistema de canals y el de transports elèctrics, que seràn aviat realisats si el govern central—com s' espera—otorga la garantia d' interess als capitalistes que tenen promés el concurs necessari.

«¿Qué hi fá que 'ls incorregibles protestaris surtin cada dia ab nous entrebancs,—digne ab la seva energia característica el Sr. Cambó—si sempre, sempre tenen de ser els vensuts?» (Xardorosos aplaudiments.) Y explicà que son descontents de mena, que sempre diuen lo mateix. El poble, una part irreflexiva y ignoranta del poble els segueix de vegades, pero al cap de vall hi pert sempre. Insinuà lleugerament una promesa de que l' present conflicte obrer está á punt de solucionarse, contant ab l' ajuda del govern, y acabà pintant l' avenir maravellós de Barcelona; un avenir molt proper, de pau, de riquesa y de progrés.

L' ovació al leader del regionalisme fou colossal al acabar son discurs, y quan el Sr. Moret l' abraçà, ab els ulls entelat y tot tremolós d' entusiasme, una gran aclamació feu tremolar tot l' edifici. Eran viscas á Catalunya, á Espanya, al patriota de debò, al liberal de cor...

Ab seu baixa, enfosquida per l' emoció, començà á parlar el venerable president del Senat. Va dir que sentia aquell cordial entusiasme dels catalans com un' alé celestial que li besava el front, com una corona gloriosa de la seva vellesa, premi que may hauria fantasejat tan gros pera la seva vida de patriota honrat, extrauviada potser per errors que á tot home pertorban de vegadas, pero iluminada sempre per un far gloriós: el del amor á la patria espanyola, qu' es la patria catalana, com es la patria gallega ó vascongada. (Grans aplaudiments.)

Digué qu' ell assumíua la representació del govern del Estat pera testificar la satisfacció que sent de collaborar ab els regionalistes, y que té l' encàrrec exprés de ferho constar en la festa ja que no li ha estat possible venirhi al Excm. Sr. President del Consell de Ministres. (Grans aplaudiments.) El senyor compte de Romanones, afegíeu, desitjava de cor ser aquí pera abraçar davant vostre al Sr. Cambó, y fer veure á tot Espanya l' estreta y lleal unió del govern de Sa Magestat ab la representació veritable del esperit liberal, progressiu, y al mateix temps «sesudamente» conservador de Catalunya. (Grans aplaudiments.)

Exposà la situació creada al govern pels discòls que perpétuament buscan pretextes d' agitació, y la necessitat de tenir sospesas més temps dels qu' hauria volgut, las garantias constitucionals á Barcelona. Hem d' anar ab decisió y benevolensa á restablir depressa la pau material, —afegí— y pera això, compata el govern ab la cooperació dels regionalistes. (Grans aplaudiments.) Prometé que en celebració de una diada tan senyalada, influiria ab el govern, perque's mostrés clement ab els ilusos que han contribuït á pertorbar l' ordre, y que un' «amplia» amnistia tornés á casa als presos y als expatriats. (Aplaudiments.)

Respecte de las Delegacions Provincials, digué que las dificultats financieras son inevitables donada la seva organiació, y que l' Gobern ab tota seguretat resoldrà ls problemes sense importància fonamental que s' han presentat. (Grans aplaudiments.)

Y al final entonà un cantic eloquèntissim á la patria, la seva adoració perpetua, la patria espanyola que veuen els forasters heròica y digna, y la patria que estímense nosaltres en cada regió, ab la estimació que surt de las entranyas, que'ns fa doler el sacrifici y lleu el travail, la patria de la llar, de la família, de la casa payral.

Fou un parlament el del Sr. Moret digne d' un orador excels y d' un home de cor. Aplaudit, clamat, va caure al silló tapantse la cara pera amagar la comoció que'l trabsalsava. L' espectacle d' aquella sala riquíssima plena á vessar de patriotas de cor que manifestaven l' unió de tots els veritables liberals pera l' bé de tot Espanya, es dels què encoratjan, pera lluytar sens treva ni defalió.

Tots ne sortien animats, pera las novas batallas; y serán debades las declamacions dels pertorbadors.

Ja la sortida de la inmobilitat festa intentaren una demostració, que no passés de ridícula moixiganga. Quan avansava el cotxe del Sr. Moret, ab el Sr. Cambó y el Gobernador civil Sr. Burell cap á la plassa d' Antonio López, guaytavan per las cantonadas unes colletas d' homes mal-carats que semblaven volgut mostrar una certa hostilitat. Las colletas foren disoltes fàcilment per la guardia civil y la policia. Entre 'ls presos hi ha dos coneguts quinzenaires. Pels cafès s' ha fet correr que hi havia sis morts, pero á la matinada no estava comprobat oficialment. A la cantonada de Lletja s' ohiren dos trets de pistola, y sembla que hi ha uns quants ferits que s' han amagat.

Per las estisoradas

MAGÍ PONS

Pláticas religiosas

EL BATEIG CIVIL

GERMANS meus estimadíssims: ab el cor plé de tristesa vos dirigeixo las mevas paraules d' avuy. Estich desesperat y plé d' angoixa. L' ona fangosa y corrupta de la impietat avansa

cada dia més impetuositament. Els camps de la fé, abont tan bé pasturaven avans las ovelles de Cristo, estan actualment sota l' acció de la terrible inundació impia. Déu del cel, ajudeu á la Santa Mare Iglesia y descarregueu els llamps de la vostra ira sobre 'ls fils de Llucifer!

«Que no ho sabeu, germans meus? A França, á la desgraciada y pervertida França, els atens y els màsons han fet un nou agravi á la religió. Han establert una paròdia indigna, una burla sacrilega que han titulat *bateig civil*.

Aquest bateig civil es un bateig fet á l' arcaldia, davant dels pares y padrins, comprometentse aquest á educar al infant segons els principis de la moral universal y humana, ab exclusió de las enseñanzas de la religió. En lloc del rector de la parroquia, bateja l' arcalde de la població, el *maire*, com allá 'n diuen. Y per comptes de tirar al caparró de la cristià aya beneyta, se li entrega una llibreta de la caixa d' estalvis ab una primera imposició de cinc francs.

Aquí teniu, germans, las consequencies de la República. No la volgueu may pera la nostra Espanya. Accepteu com un mal menor la monarquia alfonsina, tot traballant per la instauració del R. legítim, que no es altre que don Carles VII de Borbó.

Feuho així, y evitaréu que aquí s' implantin vergonyas com aquesta del bateig civil, deu vegadas pitjor que 'l matrimonio y l' enterro civil.

MOSSEN DEJUNI

(Capellà gràs y gros)

Tot un art, tota una literatura, s'animen encara en aqueix Madrid d' antany, qui comença en les porxades airoses de la Plaça Major, encloses entre les dues villes, nova i vella. Madrid, qui no ha pogut congruir-se en Ciutat moderna, isòcrona am les ciutats contemporànies, té la seu glòria indubitable de vila, i aixeca al vent la seu cançó, ont arriba el tò d' una seguidilla sinèstesca cavalcant sobre el pati de la casa de Tócame Roque com la darrera bruixa de Goya; o la bella sonoritat d' una dècima sutil calderoniana, rimant, per misteri incomprès, amb les pintures del darrer mantón de Manila, ofrena d' un món subjectat qui va fugir ja del vell domini castila...

GABRIEL ALOMAR



H o veuen com els moretistes, malgrat la fama detestable que tenen, son en el fons uns bons xicots?

Sembla, perque al Congrés en Maciá, interrompet á don Segimon, va deixar anar la paraula *cobardías*, que qui sab las resolucions heroicas que havian de pendre y 'ls diputats catalans que havian de trifurar.

Y al cap-de-vall, res. Calmada la impetuositat de las sevas sanchs y l' agitació dels seus nirvis, ni han pres cap resolució heroica, ni han triturat á ningú, ni menos s' han donat vergonya de confessar qu' en Maciá, al parlar de cobardies, casi casi s' havia quedat curt.

De sabis es mudar de consell.

Y de céssants qu' esperan que 'ls obrin la porta del menjador, també.

Promet ser molt animada la elecció d' un diputat á Corts que demà ha d' efectuarse á Sabadell.

Els enemics de la Solidaritat que, envalentonats pel circunstancial triomf obtengut á Barcelona el passat Desembre, tan bells comptes tiravan, confiant, segons ells, en l' apoyu que 'ls federalistes sabadellenchs els havian de donar, cal que comensin á enyavarse las ilusions.

Ben clar ho diu *El Federal*, senmanari que 's publica en aquella republicana ciutat. El seu vot no serà per en Puig d' Asper. Y no ho será, ditu, perque davant del redressament de Catalunya, constituirà una vergonya pels federalistes votar á un home que figura en els rengles d' un partit manifestament enemic de las sevas reivindicacions nacionalistas.

Y per si ab això no n' hi hagués pron, més avall, tot y havent noblement declarat que no simpatisa ab la candidatura de las entitats solidarias, afirma el citat periòdic que 'l senyor Cruells té l' acta segura.

Poch hem de tardar á sortir de duptes.

Entre tant, recomaném als sabadellenchs seny, abnegació y disciplina.

Avans que tot, Catalunya.

«No ho sabíen això?

«España no quiere entenderse con la Solidaridad.»

Així ho diu, erigit, perque si, en únic representant legítim d' Espanya, *El Liberal* de Madrid.

«A fuer de madre, trataré con las hijas; pero con las hijas que no se desnaturalicen...»

Y com que, á la quènta, la Solidaritat es una *hija desnaturalizada*... cataplum!

«El dia en que por más digno conducto...»

«Quína manera més enginyosa de donar á entendre la gent que 'l conducto actual, es dir, els diputats que avuy tenim á las Corts no son dignes!...»

«El dia en que por más digno conducto, se pida para todos y en forma cortés, será llegado el momento de examinar y discutir la justicia de la demanda.»

Entre tanto, nò.»

Així; claret, claret; mó!

Y es inútil que 'ns molestém insistint en voler demostrar la justicia de la nostra causa. *El Liberal*, després de manifestar que ab els nostres diputats de aquí en adelante no se podrá, no ya concertar y decidir, sino ni siquiera hablar, els envia á passeig ab aquestes delicades paraules:

«Vayanse en paz á su tierra y cuanto más pronto mejor, porque toda paciencia tiene sus límites.»

«Ay, Señor!... ¡Y pensar que tot' aquesta xerrameca buyda estaría inmediatament acabada, repartint no més una dotzena de plats d' escudella!...»

Macaderos, més que *macaderos*!

Què trist deu estar avuy, el pobre Comte d' Albay!

Poch s' ho hauria pensat may que en Nougués obrint la *muy*, se l' ficaria á la *bay!*

Una nova que 'ls amplirà de satisfacció: El voluminos *Diccionari Electoral de la Lliga* s' està enquadrant.

Fixins'hi bé que, en veritable català, d' enquadrar-se 'n dín relligar.

Aixís, donchs, en terme clàssich catalanesch haver de dir:—A la Lliga acaban de relligar el Diccionari.

Y, en conseqüencia, podém també afirmar que 'ls de la Lliga ja no son lligaires.

Son més que lligaires...

Relligaires.

L' escena á Italia.

Un *sangonera* pretenció, d' aquests qu' explotan la beneficacia pera la propia vanitat, se presenta al ministre de Gobernació:

—¿Cóm s' entén? —li diu en tò de queixa.—Tant que he traballat en favor de las víctimas de Messina y 'm donan aquesta miserabile condecoració!...

Bé, però... ja veu vosté mateix que això no es just... per un terremoto tant gros una creu tant petita!



HOSPITALET DEL LLLOBREGAT, 5 de febrer

A Hospitalet no hi ha republicans. Verdaderament, tractantse d' una població com aquesta ahont es escassa l' influència religiosa, y sentint ademés l' esperit progresiu de la propera ciutat, sembla inverosímil aixíl concepte. Emperò, els que lamenten lo veridic qu' es, tenim el deber de repetirlo per donar llum als obcecats, per sublevar als indiferents y pera rentar les caras dels bífornes: a Hospitalet no hi ha republicans.

¿Volen probas irrefutables? Entrén en el Centre que no ignorém que 'n diuher Democràtic Republicà, encara que la Junta hagi tingut la delicadesa de treure l' lletreiro per por de que 'n vent el fes caure y trenqués el fanal anunciador del cinematògraf. A primer cop de vista quedarem convencuts de lo animadissim que son las academias... de fer el burro, de billar, etc., etc., (preguntiu a famílies necessitadas). Pero si volen llegir el periòdic serà fàcil que tingui d'inclinar molt humiliment la testa per fullejarlo ab un estat metropolità, com varias vegades ha tingut tant apreciable molestia el que escriu aquesta ratlla. Allí què' s' pensavan fins temí el gust de véurehi el tinent arcalde monàrquich; pero també diuen que es republicà perque té la pretensiò de scr arcadie. ¿Es veritat? Pés... També hi veiem alguns frares que en passades eleccions municipals s'havien alabat de ser causants de la derrota republicana, y que ara han sigut acullits amistosament baix la severa paraula d'estarre arrepentits. Y, en fi, si poguessim disposar de més espay presentaríam varis socis sospitosos, com també treuríam bastants drapets al sol... si no fos que ara 'n sol no escafa gayre. Emperò no deixaré de ferho si 'n Centre Democràtic Republicà no procura acreditar els seus apellidos.

¿Que no ho saben? Tenim un alcalde modelo; volén dir modelat pels que se'n aprofita de la seva poca energia. No 'l molestaré anotant aquí les seves *hassanyas*, per considerarlo bastant enfeynat ab els retocs de la nova Rambla, que, per conveniencies... indispensables, no ha pogut ser gayre dreta.

Per lo tant, deixant apart ab moltissim respecte l' exterior, no creyent ser molestos al Sr. Alcalde, diré: «Y l' interior! Desitjariam que no anés massa interior.»

CREU ALTA, 7 de febrer

Desde que aquesta barriada es agregada a Sabadell, al acostarse eleccions tothom discuteix a la seva manera las causes que portaren la agregació; y per fer mal a la política republicana no faltan maliciós que per restar vots republicans y sabent que menteixen, donan la culpa als del Círcol Federal d'aquesta barriada com a causants de la agregació. Y qui tingui sola una mica de coneixement, té que pensar que sols els republicans han mantingut aquesta actitud de protesta y han buscat sempre la manera, per un conducte ó altre, de fer justicia per l'incumpliment de la llei d'agregació; però per una part enganyats per uns, y per altre la *Ley del embut*, que per damunt de la forsa de la rahó s'imposa la forsa del número, hem sigut víctimas política y administrativa.

TORTELLA, 9 de febrer

El dia 5 d'aquest mes deixé d'existeix, a l'edat de 75 anys, el conegut cullerayre anomenat Joan Costà Badosa. Se caracterisa per ésser tota la vida un ferm liberal, molt caritatiu, trabajador incansable y d'una honradez à tota prova. Fou acompañat a sa última morada per una nombrosa representació de totes les classes socials, essent aquèsta una veritable prova de les simpaties de que gosava.

Que la terra hagi acullit gratalement las despulles del plorat company.

VILLALBA SABERRE, 26 de janer

¡Quin sermó el del burinot negre! Ja 'ls dich jo que feya tremolar! A n'els que varen organizar la festa de Sant Sebastià, per haver illogat las músiques que havíen de servir pel ball, els va tractar de *dimonis*, aconsellant als pares que no deixessin anar las filles à sarau. Menos mal que la tal predica no va fer cap efecte. ¡Qui es més *dimon*, els que s'diverteixen, honradament ó els que, com ell, fan trabajar als obrers en dia de festa senyalada?

Veyam si aquest sarrió de carbó l' haurém de vendre al preu de *tarregada!*

LLANSÀ, 9 de febrer

Son molts els pares què s'han decidit, per fi, a treure las filles del colègi de les *hermanas*. ¿Quina causa? Ja ho poden suposar. Que anavan à estudi y no aprenien de lletra, que mestegaven moltes oracions y descuidaven el llegir y escriure.

Els que encare badan, els que no volen veure la llum del sol, que's dirigeixen à aquests pares decidits, que s'informen y veurán pels seus propis ulls que noyas noves y vellades d'anar al mistich colègi no han arribat ni à saber confegir...

Així sí, diuen el parenostre, es à dir, el pare-vostre... com uns floritós.

Don Segimón té rahó

«Y de cobardies!... (El diputat Macià.)

(SOLIL' OQUI)

—Es possible, Deu del cel, que sigui cert lo que 'm passa? En la Cambra popular, en aquella augusta casa hont se fabrican las lleys y 's pren el número à Espanya, és cert que hi ha sagut un home, un delegat de la patria, què ab tota tranquilitat à las meves propias barbas, ha parlat de cobardies, poch menos que senyalantme?

Vaja, no; això no pot ser!... Tant si la prempsa ho relata com si tot el món ho diu, com si fins se 'n ha pres acta per un notari, jo ho nego; la frase no ha estat llena; la paraula *cobardies*, no ha resonat en la sala,

en Macià no ha dit res; tot, tot això es una fàbula!

Perque, vaja, siguéu franchs y deixemnos de camàndulas: si en aquest noble país hi ha cobarts, puch alabarne de que jo may n' he sigut, may zeh!... Sostinch la paraula.

Donchs què, no soch jo aquell home que ab indomable constància vinch xuclant del pressupost desde 'l mil vuitcents setanta? No soch jo el qui ab igual brill y ab el mateix entusiasm he sigut servent de 'n Prim, que del tupé de 'n Sagasta, que del rey don Amadeo, que dels de la flamara, que de la Revolució, que del moro, que del papa?... No soch l'autor de la guerra que ab tant èxit va entaularse ab els nort-americans? No soch un dels responsables del desastre de Cavite, de la perduta de la esquadra, del conveni de París, del desmembrament d'Espanya? No soch l'home més funest, el qui ha fet llençar més llàgrimes, el qui més ha merescut l'execració de la patria, el més fràgil, el més cursi, el més lleugé, el més pavana?

No soch, en fi, el capitost de la mànega ampla, el geni dels pochs escrivolis, el rey de la goma elàstica? Dónchs bé; ab tot y sé 'l qui soch, jo, en Moret, el del desastre, el de las grans lleugeteres, el de las malas jugadas, en lloc d'estarre amagat en una cova romàtica perché cap bon espanyol me vejeys may més la cara, cada dia al dematí surto tot tranquil de casa, ab el trajo natural iy sense posarme de máscara!

Respongueume, no es això una prova irrecusable de que só un home valent? No es una réplica magna à aquest pobre diputat que va atrevirse à faltarme, parlantme de *cobardies* l' altre dijous à la tarda?

C. GUMÀ

Pau pera tots

Les fabricants d'odi han enganyat tantas vegades à la opinió, que ja d'aquí en avant ningú voldrà creure les mentides qu'escriguin contra Catalunya. Ells, més que ningú, ab sas exageracions haurán ajudat à desfer l'equívoc, y ells, més que ningú, ab sas campanyas estúpidas contribuixen à propagar per totes las regions espanyolas la regeneradora idea nacionalista.

Als primers moments la gent deixa arrosegarse per las paraulas vibrants, per las hipòcritas indignacions; per las parrafades sonores; la vuyda patrioteria s'enfila als cervells; la passió tanca els ulls à la rahó. Pro ve una virada en rodó; la opinió se desenganya y allavoras ve l'anàlisis fret que tira per terra el prestigi dels rotatius.

Llavoras fredament s'adona el poble de la insinceritat dels *federal*s que desde *El País* insultan à Catalunya perque vol *autonomia*; de la ridiculosa dels *liberal*s que amenassan à Catalunya perque de manà *llibertat*; de las còmicas indignacions que, veient en *perill* l'integritat de la patria, senten els firmants del tractat de París; del llenguatge sainetes d'una quants *bravucones* d'ofici; de lò artificiosa y faltada de rahó que son totes aquestes tempestats d'odis que de temps en temps es desfan sobre Catalunya.

Y llavoras, naturalment, la opinió gira 'ls ulls à nostra terra y la veu serena en mitjà de la tempesta mantenint ferma y sense cobardies de cap mena el programa nacionalista que al vigorisar à totas las regions espanyolas ha d'ajudar à la reconstrucció definitiva de l'Espanya nova.

Port rubia, Phœbus. Després de la tempesta surt el lluminós arch de S. Martí. Lo que 'l dia 4 era un temporal desfet fou el dia 5 una calma esperansadora y el dia 8 una serenor hermosissima. Ja no hi ha qui fiqui més à l'eyna; las plomas sucan al vas d'oxata; els bombons posan dolsor à las llengüas; l'esperança del poder ha tret el gest agre de la cara dels liberals y avuy, son tan falaguers que fins donan copets amicals à l'espatria dels solidaris. La política ha recobrat el seu curs tranquil, pacific; las sessions tornan à esser agradables reunions de *causeurs* imitables, de *farceurs* enginyosos, de gent que saben que no va res de serio.

Llàstima qu' en aquest concert de pau y d'armònia, no pugui pendrehi part els que sufreixen presó, desterro ó procés per la famosa Lley de Jurisdiccions! El plàcit somriure es à tots els llabis menys als dels que prenentse en serio la causa de Catalunya y de la llibertat no volgueren veure els perills de la lluita y caigueren enredats en las mallàs de la llei iniqua.

Ara que 'ns banyem en ayuga de rosas i no foro oportú fer que capiguém tots à la banyera?

JEPH DE JESUS



El miting de Solidaritat Obrera contra «El Progreso»



NA de las cosas que més demosta que en la qüestió de la vaga d'*El Progreso* está la rahó de part dels obrers associats, es el propòsit d'aquests de portar el litigi al debat públic y contradictori. L'Art d'Imprimir y Solidaritat Obrera no volen altra cosa que posar ben en clar lo succehit, pera que tothom judiqui ab plé coneixement de causa. Convensus com están els obrers de la justicia de la seva actitud, la someten al criteri del poble y demandan que aquest falli el pleit en darrera instància.

No'm mou cap interès sectari ni cap passió política al defensar llealment à la Societat de l'Art d'Imprimir y à la Solidaritat Obrera en aquesta qüestió. Malgrat el meu amor sincer y desinteressat à las reivindicacions obreristas, no tinc el prejudici de donar sempre la rahó als obrers, ni crech à n'aquests impecables y perfectes. Sí, per contrari, que 'l nivell moral dels traballadors no està, desgraciadament, tan alt com convindria; de manera que soch partidari de las reivindicacions del proletariat per estricte sentiment de justicia, y no per veure en l'obrer la encarnació de la virtut social y en el burgès l'encarnació de tots els vícis y infamias. Vull dir ab això que al juciar un conflicte de carácter obrer, no'm deixo portar pel *parti-pris* de classe, sinó que l'eximo serenament y concretament.

En el conflicte d'*El Progreso* haig de confessar que he trobat tota la rahó de la part dels obrers vaquistas y de las entitats sindicals. La Societat de l'Art d'Imprimir ha publicat documents, cartas, acorts, compromisos, actas, etc., de tot lo qual resulta probat fins à l'evidència aquest fet capital: que després d'haversé compromès à acceptar el fallo del tribunal arbitral de Solidaritat Obrera y d'haver comensat ab indigne engany —à cumplirlo, *El Progreso* esquinçà cínicament el fallo dictat, negantse à tota reparació. El fet ningú pot negarlo, y 'ls homes d'*El Progreso* no gosan pas à desmentirlo. Pera dir una cosa ó altra, treuen la qüestió del seu terreny veritable y s'entretenen en cantar fantàsticas y clamorosas historias de confidents.

Impossibilitats de defensar-se noblement, els homes d'*El Progreso* han recorregut al seu acostumat procediment de kabila. Han anat ells y han enviat fanfànchs seus als mitings organitzats per la Societat del Art d'Imprimir y per la Solidaritat Obrera; però en lloc d'admetre la controversia serena, en la qual haurien quedat vensuts, han tapat la seva falta de rahóns ab crits y escàndols. Així succehi en el miting que la S. O. organisà el passat diumenge en el local de la Bohemia Modernista d'aquesta ciutat.

Els elements de la S. O. volfan una discussió lleial, una controversia honrada. Y pera que l'acte tingués els efectes que's propòsavan, invitaven als senyors Emilià Iglesias, Ruiz Morales y Rivas, els tres punts del orgue antisolidari, ab l'objecte de que acussin al miting à defensar-se. A la conducta noble dels obrers, la gent d'*El Progreso* respondéu publicant el mateix diumenge al matí un solt en el qual excitava las iras dels lerrouxians y 'ls incitava al desordre. El solt, titulat *El mitin de hoy*, deya així:

«Es intolerable el estado de excitación producido por las intemperancias de los que mangonean Arte de Imprimir y Solidaridad Obrera.

»Para preparar á su favor el mitin que ha de celebrar se á las nueve y media de esta mañana en el antiguo local de La Serpentina (Bohemia Modernista), han agotado tota suerte de dícterios y ameaçaz contra los hombres de esta casa y especialmente contra Emilià Iglesias, dispuesto, como ya se sabe, à acudir á este mitin para defender la razó y la justicia.

«En el mitin ha de decirse todo; absolutamente todo; no debe callarse nada, pero con razonamientos. El primer insultu debe atajarlo el pueblo.

»Al mitin!»

En las transcritas ratllas se veu l'intent preconcibut de pertorbar el miting. Y així fou. Dels tres invitats, solament n'acudí un, l'Emilià Iglesias, el qual se barrejà ab el públic, rodejat per tota la guardia negra de la *Casa del Pueblo*. Tan bon punt comensà à parlar el company Bueso, president del Art d'Imprimir, els lerrouxistas l'interromperen y l'increpan, malgrat no haver donat lloc ab las seves paraulas à l'actitud dels esvaladors. La sala estava plena de lerrouxians, y l'escàndol se reproduí en forma violenta al cap d'un moment, trobantse el delegat del Gobernador en el cas de sospender l'acte. À la sortida, alguns escamots de valents exaltats intentaren agredir à 'n Bueso y altres companys, als quals hagué de protegir la guardia civil.

Al endemà, com d'habitut, *El Progreso* publicà una ressenya del acte, desfigurant totalment els fets. Pera justificar l'actitud incivil dels lerrouxistas, se digué que en Bueso els havia insultat. Però en Bueso

so ho ha negat, y nosaltres donem més fé al president del Art d'Imprimir que à la taifa lerrouxista, que cada dia menteix. Més fins en el cas de que l'insult d'en Bueso fos cert, ¿de què's podrían queixar els lerrouxians, si ells començaren per llençar sobre l'orador obrer una pluja fastigosa de mots indecents?

En resum: el miting del diumenge es una nova vergonya pels lerrouxistas. Son la mateixa trista gent de sempre. Ja convenia que 'ls veritables obrers, que 'ls obrers consients, els coneguessin d'aprop y per experiència propia.

A. R. V.



E N Moret acaba de fer dos discursos. Un, demostrant que las mancomunitas no poden anar ni ab rodas. Y un altre, dicens que las mancomunitats son una cosa bastante acceptable. Lo qual demostra que don Segimón es sempre à mateix baliga-balaga de fa quaranta anys.

Preparinse à tremolar.

Don Cristófol de Castro, un senyor de Madrid que tan aviat la fa en diaris radicalissims com en fullas del més hermós matís conservador, ha participat al món desde 'l periòdic ahont avuy escriví que *Espanya es y será Espanya*, gràcies al seu *tesón* —al *tesón* del senyor Castro —y al d'uns quants coneiguts seus.

Y ademés li ha fet saber, que als que no pensin com ells es Escotíol lo que als que no pensin com ells es farán don Cristófol y 'ls seus intrèpits consocis:

«Los combatiremos à sangre y fuego, en todos los terrenos, por todos los caminos, hasta exterminarlos completamente como à las alimañas.»

Sant March, Santa Creu!..

Després d'haver llegit això, no deurán ser pocas ara las alimañas, dich, els catalans que cada nit soiran a don Cristófol de Castro!..

Un diari del trust de la gana:

«El señor Moret, hombre que ha de asumir pronto las responsabilidades del Gobierno...»

«Pronto?»

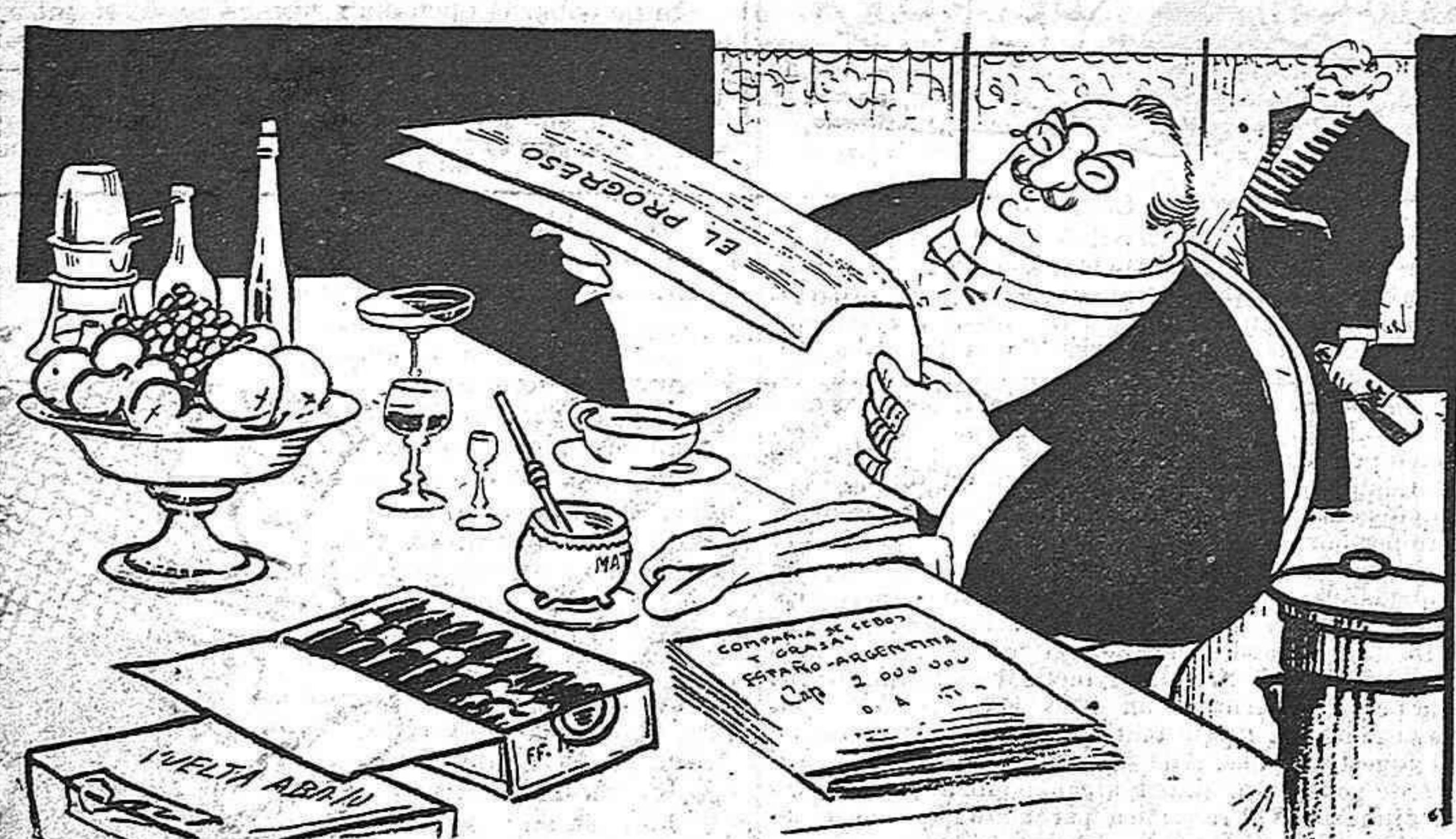
Ja us ho dirán de dejunis.

La senmana gràfica

Els capdills del partit rrradical



A MADRIT:—Amigo Sol, ¿cómo estamos?
—Dotze gradus baco cero.



A L' ARGENTINA:—¿Que me embarque para España?
¡Cá!... Yo de aquí no me muevo.

Els dos discursos de 'n Moret



—Es ben gros aquest nen que mama!
—Oh! No es un: son tot' una colla.



El del dijous.



El del divendres.

—¿El Brusi surt á la nit?... Ara sí qu' es de debò oscurantista.

Esbronch



Els obrers conscients.



Els altres.



—Ja t' coneixém. Tú ets la Solidaritat.
—Jo també us coneix á vosaltres. Sou aquells que havíau de fer derogar la lley de Jurisdiccion... y ara li fan el mánech.

Selva, Masdeu y Salvat, Manel B. Fontás, Joseph Casas, Eusebi Técul, J. Massaguer S. (artiller), Miguel Roca, Rafael Planas y Tolossa, Eduardillito Saló, Caló de Granollers, Joseph Sangenç, E. Gerubert, A. B. (a) Lo Rector de Vallfogona, Joseph Mentruit y Zoraya.—Aquests vegada també.

Caballers: G. Perocafe Ras: El sonet no 'ns ha entusiasm mat gaire.—R. Aregall: La pobresa d' assumptos es lo que més las perjudica. La poesía de que 'ns parla no va servir.—Fidel Miquel: Vosté seríà un poeta fàcil si é la facilitat que demostraren els seus versos s' hi adjuntéss

el sentiment de poesía. No puch resistir á la tentació de publicar una estrofa de les seves:

—Y com qu' ella era ben meva
s' afectá, al deixarla, tant,
que's va beure salifumant
al arrivá á casa seva.

—Vés si això no es facilitat y... falta de sentit poètic!—J. Stalas: L' epigrana es massa intencionat en el sentit més escabros de la *sicalipsis*, y la poesía resulta molt innocentona. Això de anar al ball y trobarse ab la sogra, ó la dona, ó la criada es més antic que la existència dels

mamuths.—Tayols: Contí bé las sílabes dels seus versos. N' hi han un grapat que són més coixos que 'n Romanones.

—Estevet R.: Molt bé, y vagí fent que... Vd. llegara.

—Jaume de F.: Si cuidés millor la forma vosté ho faria regular. Nossaltres entenem que no es cap ventatja això de que 's versos semblin modernistes. La essència poètica, si no va accompagnada de música, s' esbrava fàcilment... Es una opinió.—Antoni Diví Panella: Si 'ns van de ferhi unes petitas esmenes, se publicarà. En la carta acompañava un cupó per adquirir el llibre *La Resurrecció de D. Quijote*, pero no hi havia el sello de

25 céntims, més 5 céntims pel frangeig. ¿Qu' es que 's va descuidar d' incloureli?—Putiner: Es inútil, coses així van de dret al còbe. Ah, y cónstili que no 'ns ha fet cap gràcia.—J. S. R.: Las cartas firmades ab initials no tenen cap valor, per nosaltres.—R. B. C.: Lo mateix li dihem. Y li dihem, ademés, que son precises una mica més de sintaxis y ortografia.

Imprenta LA CAMPANA y LA ESQUELLA, carrer del Olm, número 8

Tinta Ch. Lorilieux y C.